

SLOVENSKA ZVEZA ZA
JAVNO ZDRAVJE, OKOLJE
IN TOBAČNO KONTROLO

NVO varujejo naše zdravje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

MESTNA OBČINA MARIBOR

facebook.com/szotk
twitter.com/tobakzveza
zadiahaj.net
nvozdравje.si

E-NOVICE / December 2018

Vsebina:

- [novice mreže NVO za zdravje in ostale novice](#)
- [zanimive novice s področja zdravja in okolja po svetu](#)
- [napovednik dogodkov na področju zdravja in okolja](#)
 - [razpisi na področju zdravja in okolja](#)

NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

• Srečno 2019

Spoštovani,

ob zaključku leta se Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo (SZOTK) pristrčno zahvaljuje bralcem in podpornikom e-novic ter dela, ki ga opravljamo. Posebna zahvala gre Ministrstvu za zdravje RS, ki sofinancira program »Zmanjševanje rabe tobaka, tobačnih in povezanih izdelkov ter alkohola med prebivalci RS«, ter Mestni občini Maribor. Upamo, da bomo vsem bralcem tudi v letu 2019 ponudili širok izbor novosti s področja javnega zdravja in tobačne kontrole ter s tem pripomogli k bolj zdravemu jutri za vse.

Ob prihajajočih praznikih vam SZOTK želi prijetno vzdušje in krogu vaših najbližjih, v prihajajočem letu pa obilo zdravja, veselja in prijetnih trenutkov, ki naj trajajo vse leto.

Vesel Božič in srečno ter zdravo 2019!

• [Delavnica EPACTT 2018](#)

V četrtek, 13. decembra je Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo (SZOTK) v sodelovanju z Evropsko mrežo za preventivo kajenja (ENSP) pripravila predstavitev programa EPACTT 2018. EPACTT je evropski akreditirani učni program za zdravljenje odvisnosti od tobaka. Dogodek je potekal v Veliki dvorani Ministrstva za zdravje, udeležilo se ga je 43 zdravstvenih strokovnjakov, predstavnikov Zdravstvenih domov in Centrov za krepitev zdravja ter specializiranih zdravstvenih ustanov iz vse Slovenije. Udeležence je tudi nagovorila Nataša Blažko iz Ministrstva za zdravje RS ter dr. Darina Sedlakova, vodja SZO v Sloveniji.

Predstavitve se je osredotočila na zdravljenje odvisnosti od nikotina, vključno s kognitivno – vedenjsko terapijo. Program je vseboval predstavitev tobačne kontrole, študije primerov, smernice za pomoč pri opuščanju kajenja za najbolj zdravstveno ogrožene skupine ter praktičen prikaz pristopa k pomoči za opuščanje kajenja v kliničnih praksah.

Zdravniška pomoč ima zelo pomembno vlogo pri uspešnosti odvajanja. Že zelo kratek zdravniški posvet lahko občutno poveča bolnikovo motivacijo in pozitivno vpliva na njegovo uspešnost pri odvajanju od kajenja, zato bi morali biti vsi zdravstveni strokovnjaki opremljeni s priporočili za pomoč pri opuščanju kajenja.

ENSP je oblikovala program izobraževanja na spletu, do katerega se lahko dostopa preko računalnika ali pametnega telefona. Zajema 8 vsebinsko ločenih modulov, ob zaključku vsakega se izda certifikat o uspešno opravljenem modulu. Materiali za spletno učenje zajemajo vsa področja zdravljenja odvisnosti od tobaka. Glavni ključni do uspeha predstavljajo kombinacijo izobraževanja, vedenjske terapije in primerne rabe farmakoterapije.

Spletni izobraževalni program ponuja evropskim zdravstvenim uslužbencem najnovejše dokazano učinkovite prakse, s katerimi lahko svojim pacientom pomagajo pri odvajanju od kajenja. Zasnovan je tako, da zdravnikom zagotavlja strokovne nasvete, ki temeljijo na Smernicah za zdravljenje odvisnosti od tobaka. Te smernice vsebujejo več kot 80 modulov za obravnavo in zdravljenje odvisnosti od tobaka. Eno teh priporočil navaja, da bi vsi zdravstveni strokovnjaki morali biti deležni usposabljanja na področju najnovejših, dokazano učinkovitih tehnik za opuščanje kajenja. Vsak modul je sestavljen iz kratkega povzetka praktičnih nasvetov, nasvetov za vključitev v program in dokazov o uspešnosti. Program je bil razvit s pomočjo strokovnjakov na terenu s tega področja. Zajema tudi video posnetke in možnost prenosa orodij za pomoč pri izvajanju intervencij za opuščanje. Spletni izobraževalni program se nahaja na spletni povezavi: <http://elearning-ensp.eu/>

Vsem udeležencem delavnice se pristrčno zahvaljujemo za udeležbo in upamo, da bodo pridobljene informacije lahko uspešno uporabili pri svojem delu.

• [Vprašalnik Global Drug Survey 2019 \(GDS 2019\)](#)

GDS je neodvisna raziskovalna ustanova s sedežem v Londonu. Izvajajo vrsto raziskav o javno-zdravstvenih izzivih na področju tvegane pitja alkohola in rabi drog. Na podlagi izvedenih raziskav razvijajo spletna gradiva in vsebine z namenom zmanjševanja škode za uporabnike. Sodelujejo z številnimi nevladnimi organizacijami po svetu - tudi s slovenskimi.

Pomagajte in izpolnite [vprašalnik](#).

[Nazaj na vrh](#)

ZANIMIVE NOVICE S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

• [Primerjava opuščanja kajenja med uporabniki klasičnih cigaret in uporabniki klasičnih cigaret, ki hkrati uporabljajo elektronske cigarete](#)

Ozadje

Ko kadilci prehajajo na elektronsko cigareto, vendar še naprej uporabljajo klasične cigarete (»dvojna uporaba«), se potencialne koristi zaradi opuščanja kajenja močno zmanjšajo. Zaenkrat ni jasno, kako se obnašanje dvojnih uporabnikov razlikuje od obnašanja uporabnikov zgolj klasičnih cigaret. V raziskavi so primerjali dve skupini glede na zmanjševanje rabe cigaret, poskusov opuščanja ter abstinence od porabe.

Metodologija

Sodelujoči so bili del raziskave »Tobacco User Adult Cohort (TUAC)«, dolgoročne študije z opazovanjem, ki jo opravljajo v ameriški zvezni državi Ohio. Vključene so bile osebe, ki so navedle, da dnevno kadijo klasične cigarete in elektronske cigarete ali izključno samo klasične cigarete (dnevno ali več dni v tednu). Sprejetje v študijo je potekalo med oktobrom 2014 in decembrom 2015; raziskava je bila zaključena junija 2017. V raziskavo je bilo vključenih 617 kadilcev in 88 uporabnikov tako klasičnih cigaret kot tudi elektronske cigarete. Udeleženci so bili v osebnem intervjuju izprašani vsakih šest mesecev v obdobju 18 mesecev, 93 % udeležencev se je udeležilo vseh intervjujev. Pridobljeni podatki so obsegali, zraven tipičnih demografskih spremenljivk, tudi rabo, zanimanje za prenehanje kajenja, odvisnost od kajenja, dojemanje za opozorila o nevarnostih, poskuse prenehanja in abstinence od rabe cigaret in tobačnih izdelkov.

Rezultati

V izhodiščni raziskavi so dvojni uporabniki poročali o večjem interesu opustitve kajenja; drugih očitnih razlik med dvojnimi uporabniki in uporabniki zgolj klasičnih cigaret ni bilo. Glede zmanjšane rabe klasičnih cigaret niso zaznali razlik med obema skupinama. Starejši, bolj izobraženi moški udeleženci so v času raziskave v večjem številu znižali število pokajenih cigaret. Tudi število poročenih poskusov opustitve (z več kot 24-urno abstinenco) je bilo pri obeh skupinah primerljivo. Pri prvem intervjuju po šestih mesecih raziskave so dvojni uporabniki pogosteje abstinentirali kot udeleženci, ki so kadili zgolj klasične cigarete: po 12 in 18 mesecih med njimi ni več bilo razlik. Modeli, po katerih so določili abstinenco od vseh tobačnih izdelkov in elektronskih cigaret niso našli nobenih razlik med dvojnimi uporabniki in kadilci klasičnih cigaret. Dvojni uporabniki, ki so se naprej kadili klasične cigarete, so v prevladujočem številu prešli na rabo zgolj klasičnih cigaret (57 % - 66 %); dvojna uporaba se je zmanjšala (iz 36 % na 21 %), medtem ko se je zgolj med 6 % in 10 % udeležencev opisalo kot izključno uporabniki elektronskih cigaret.

Diskusija

Rezultati nasprotujejo prepričanju, da je hkratna raba klasičnih cigaret in elektronske cigarete potencialna pot k opuščenju kajenja. V tej raziskavi so možne ugodne rešitve dvojne rabe trajale zgolj zelo kratek čas. V nobenem trenutku trajanja ni bilo možno določiti učinka na abstinenco od vseh izdelkov (tobak in elektronske cigarete). Prav tako niso bili opaženi ugodni učinki pri prehodu na elektronske cigarete: 90 % uporabnikov je tudi 10 mesecev kasneje uporabljalo klasične cigarete.

Študija je dostopna [tukaj](#).

- [Kdo so kadilci, ki nikoli ne nameravajo opustiti kajenja in kakšno mnenje imajo o zdravstvenih tveganjih, ki jih povzročajo tobačni izdelki?](#)

Ozadje

Poseben izziv za zmanjšanje bolezni, povezanih s kajenjem in prezgodnjo smrtjo so tisti kadilci, ki nimajo nikakršnega namena kajenje opustiti. V raziskavi so poskusili določiti demografska, družbena, kulturna in politična prepričanja teh kadilcev ter bolje razumeti in določiti njihovo oceno tveganja rabe tobačnih izdelkov.

Metodologija

V okviru obširne presečne raziskave v Združenih državah Amerike (»Tobacco Products and Risk Perceptions Survey) v letih 2015 in 2016 so vse kadilce (najmanj 100 klasičnih cigaret in trenutna dnevna ali redna raba) povprašali po njihovih načrtih o opustitvi kajenja. Možnosti odgovorov so bile od »v roku naslednjih 7 dni«, »v naslednjem mesecu/naslednjih šest mesecih«, »enkrat, ampak ne v naslednjem letu« do »nikoli ne nameravam prenehati kaditi«. Udeleženci, ki so navedli, da nikoli ne nameravajo opustiti kajenja so bili ciljna skupina raziskave. Prav tako so določili demografske značilnosti, psihiatrsko diagnozo, rabo elektronske cigarete, pogled na svet glede hierarhičnega razmišljanja in individualizma kot tudi dojemanje tveganja v zvezi s kajenjem. Raziskovalno vprašanje se je glasilo: »Predstavljajte si, da ste pravkar pričeli z dnevno rabo klasičnih cigaret/elektronske cigarete. Ali ste mnenja, da se lahko naslednje stvari zgodijo, če boste še naprej dnevno kadili: pljučni rak, druge pljučne bolezni, srčno-žilne bolezni, odvisnost, prehitra smrt.« Možni odgovori so bili: da, ne ali ne vem.

Rezultati

Od 2.572 trenutnih kadilcev in kadilk je vsak sedmi (14,3 %) navedel, da nikoli ne želi prenehati kaditi. Med mlajšimi kadilci (18 – 24 let: 9,8 %) je bilo to mišljenje manj razširjeno kot med kadilci, starejšimi od 65 let (24,2 %). Druge demografske značilnosti ali prisotnost psihiatrsko diagnoze niso prikazale nobenih posebnosti. Delež kadilcev brez načrta za opustitev kajenja je bil sicer med nižje izobraženimi in ljudmi z nižjim prihodkom nekoliko višji, vendar ne pretirano visok. Kadilci, ki so uporabljali elektronske cigarete so bili v primerjavi s tistimi, ki nikoli niso uporabljali elektronske cigarete, redkeje brez načrta opustitve kajenja (10,9 % ter 18,2 %). Hierarhično razmišljanje je bilo pozitivno povezano z nenameravanjem opustitve kajenja. Dojemanje tveganja, povezanega s kajenjem se je občutno razlikovalo: kdo je zanikal, da lahko kajenje privede do pljučnega raka, drugih pljučnih bolezni, srčno-žilnih obolenj, odvisnost in prezgodnjo smrti, ali je označil odgovor »ne vem«, je bil v največ primerih del skupine, ki nikoli ne namerava prenehati s kajenjem.

Diskusija

Kljub občutnemu zmanjšanju števila kadilcev v zadnjih letih v Združenih državah Amerike je 38 milijonov kadilcev še vedno velik del populacije, ki kadi. Vsak sedmi kadilec ne načrtuje nobene spremembe. Z višjo starostjo raste tudi delež tistih, ki nikoli ne nameravajo opustiti kajenja. Kadilci v starejših letih imajo nižja pričakovanja o koristnih učinkih prenehanja in ocenjujejo splošno zdravstveno korist prenehanja kot nizko. Prepričani so, da so poškodbe zaradi kajenja že nastopile. Psihiatrična diagnoza ne predstavlja tveganja pri oblikovanju bodočih poskusov opustitve. Visoka prevalenca nizke uspešne opustitve te ciljne skupine ima zato druge razloge. Kadilci brez načrtov opustitve zanikajo znane posledice kajenja bolj pogosto ali navedejo, da ne vedo, če ima kajenje določene dolgoročne učinke. Ta rezultat kaže na to, da mora biti komunikacija glede tveganja in škode kajenja in učinkov opustitve kajenja bolj učinkovito oblikovana. Posamezniki s hierarhičnim gledanjem so prepričani, da so odgovornost in privilegiji v družbi različno porazdeljeni glede na socialni status, spol ter etično pripadnost. Nagibajo se k orientiranju na oblast, bogastvo in status ter ocenjujejo tveganja atomske energije in podnebni sprememb kot manjša; mogoče tudi zato ocenjujejo kajenje kot manj nevarno in so manj motivirani za opustitev kajenja, saj bolj zaupajo tobačnim družbam.

Glede ocene tveganja elektronskih cigaret se skupina, ki ne namerava prenehati s kajenjem bistveno ne razlikuje od skupine, ki ima nekatere načrte prenehanja. Ocene zdravstvenega tveganja pri rabi klasičnih cigaret so zelo raznolike. Največji vpliv se pridobi, če se še naprej učinkovito predstavijo tveganja kajenja in pozitivni učinki opustitve kajenja. Ta komunikacija se mora prilagoditi osebam z zelo hierarhičnim pogledom na svet. Informacije naj posredujejo institucije in osebe, ki jih imajo za avtoriteto. Prav tako je potrebno posebej nagovoriti starejše kadilce, kjer je potrebno poudariti, da je opustitev kajenja koristna v vseh letih in ima številne pozitivne učinke. Kadilcem s tukaj opisanim profilom bi morali osebno svetovati ali njihove načrte opustitve spodbujati, kar pa je zelo težko. Zato velja: kadilce, ki nimajo načrtov opustitve kajenja, je potrebno preko optimizirane masovne komunikacije obvestiti o tveganjih kajenja in prednostih prenehanja.

Študija je dostopna [tukaj](#).

- [Vpliv oglaševanja elektronskih cigaret na mladostnike v Nemčiji](#)

V raziskavi, objavljeni v ERJ Open Research ugotavljajo, da je pogostejša izpostavljenost oglasom o elektronskih cigaretah najstnikov neposredno povezana s pogostejšo uporabo elektronskih cigaret. Raziskava je potekala v Nemčiji, kjer so predpisi za oglaševanje tobaka in elektronskih cigaret manj omejujoči kot v ostalem delu Evrope, kjer veljajo stroge prepovedi oglaševanja tobaka in posamezna dovoljenja za določene vrste oglaševanja elektronskih cigaret. Po mnenju raziskovalcev raziskava predstavlja dokaz, da bi obširna prepoved oglaševanja obvarovala predvsem otroke in najstnike pred možnimi negativnimi zdravstvenimi učinki uporabe elektronskih cigaret.

Dr. Julia Hansen, višja raziskovalka na Inštitutu za terapijo in zdravstvene raziskave (IFT-NORD) v Kielu (Nemčija), ki je sodelovala v raziskavi je dejala: »Svetovna zdravstvena organizacija priporoča obsejnejšo prepoved oglaševanja, promocije in sponzoriranja tobaka na podlagi Okvirne konvencije za nadzor nad tobakom. Kljub temu se v Nemčiji tobak in elektronske cigarete oglašujejo v trgovinah, na reklamnih panojih in v kinih od šeste ure zvečer naprej. Čeprav je drugod oglaševanje tobaka prepovedano, so predpisi za oglaševanje elektronskih cigaret manj omejujoči. Mi smo želeli raziskati morebiten vpliv oglaševanja na mladostnike.«

Raziskovalci so povabili 6.902 učencev iz šestih nemških regij, da izpolnijo anonimne vprašalnike. Stari si bili med 10 in 18 let, povprečna starost je bila 13 let. Vprašanja so se nanašala na njihov življenjski slog, vključno s prehrano, gibanjem, kajenjem in uporabo elektronske cigarete. Prav tako so zajemali vprašanja o njihovem socialno-ekonomskem statusu in šolskem uspehu. Učencem so bili predstavljeni oglasi elektronskih cigaret brez imen znamke. Zanimalo jih je, kako pogosto so videli vsak izdelek. Oglase s temi izdelki je že videlo 39 % učencev. Verjetnost med učenci, ki so izdelke že videli, je bila kar 2,3 krat večja kot med učenci, ki oglasov niso videli. Odstotek tistih, ki so oglase videli in tudi že kadili elektronske cigarete je znašal 40 %. Rezultati tudi prikazujejo korelacijo med gledanjem več oglasov in uporabo elektronskih cigaret ter kajenjem klasičnih cigaret. Z uporabo elektronskih cigaret in kajenjem so povezani tudi ostali dejavniki kot starost, vrsta šole, ki so jo obiskovali ter prijatelji, ki kadijo.

Dr. Hansen je dejala: »V tej raziskavi jasno vidimo vzorec: tisti, ki so navedli, da so videli oglaševanje elektronskih cigaret bodo po vsej verjetnosti prav tako navedli, da so tudi uporabljal elektronske in klasične cigarete.«

»Ta vrsta raziskave ne mora dokazovati vzroka in učinka, vendar opozarja na to, da oglaševanje elektronskih cigaret dosega ranljive mladostnike. Hkrati vemo, da izdelovalci elektronskih cigaret ponujajo otrokom prijazne okuse kot so zelee bomboni, zvečilni gumi, česnja. Obstaja dokaz, da elektronske cigarete niso neškodljive. Ta raziskava dokazuje, da lahko gledanje oglasov o elektronskih cigaretah mladostnike vodi k njihovi uporabi. Zaskrbljujoče je, da bi uporaba elektronskih cigaret lahko delovala kot prehod na kajenje klasičnih cigaret in bi prispevala k razvoju nove generacije kadilcev. Mladostniki bi morali biti zaščiteni pred vsemi vrstami marketinških akcij.«

Dr. Hansen želi nadaljevati z raziskavo te velike skupine učencev, da bi videla morebitne spremembe. Dejala je, da bi to lahko pomagalo pojasniti vzrok in učinek med izpostavljenostjo oglasov, uporabo elektronskih cigaret in kajenjem. Profesorica Charlotta Pisinger je predsednica Odbora za tobačno kontrolo pri Evropski respiratorni družbi in ni bila vključena v raziskavo. Dejala je, da »proizvajalci elektronskih cigaret lahko argumentirajo, da je oglaševanje zakonit način obveščanja odraslih uporabnikov o njihovih izdelkih. Vseeno ta raziskava dokazuje, da bi otroci in mladostniki lahko trpeli postransko škodo zaradi površne zakonodaje o oglaševanju elektronskih cigaret. Oblikovalci politik se morajo zavedati, da oglaševanje dosega mladostnike, s tem pa tudi ne samo promoviranje uporabe elektronskih cigaret ampak tudi zdravstvenih težav, ki jih uporaba s seboj prinaša.«

Objavljeno 27.11.2018 na www.eurekalert.org

[Nazaj na vrh](#)

NAPOVEDNIK DOGODKOV S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA

- [Delavnica SZO - Zakonodaja in tobačna kontrola v Evropi. 22.1. - 23.1.2019. Ženeva, Švica](#)

Sedež Svetovne zdravstvene organizacije (SZO), Regionalni urad SZO za Evropo, Francoska liga za boj proti raku in Norveško združenje za boj proti raku, vabijo na delavnico Zakonodaja in tobačna kontrola - O zakonodaji na državni, evropski in mednarodni ravni. Namen delavnice je nuditi podporo pri pripravi zakonodaje na področju tobačne kontrole z

1. izmenjavo informacij o snovanju zakonodaje in nasprotovanjih tobačne industrije,
2. izmenjavo informacij o postopkih izpodbijanja tobačne zakonodaje,
3. mreženjem in izmenjavo informacij med državami.

Govorniki bodo svetovno znani pravniki - Ketil Bøe Moen (zaposlen na Državnem tožilstvu na Norveškem), Benn McGrady (pravni strokovnjak v Oddelku za nenalezljive bolezni v SZO) ipd.

Delavnica se bo izvajala, dne 22. in 23.1.2019 v prostorih sedeža SZO, na 20 Avenue Appia, v Ženevi. Delavnica je brezplačna. Število mest je omejeno. Prijave se zbirajo preko elektronskega naslova Marjanne.Hammer@krefthforeningen.no

Vabljeni!

• [4. mednarodna konferenca o tobačni kontroli, 27.3. - 29.3.2019, Bukarešta, Romunija](#)

4 mednarodno konferenco o tobačni kontroli organizirata Evropska zveza za preventivo kajenja (ENSP) in Romunsko društvo za pulmologijo (SRP). Trenutno se zbirajo predlogi za strokovne prispevke - [tukaj](#). Cenik in informacije v zvezi s prijavo so objavljeni [tukaj](#). Program konference bo objavljen v kratkem.

Vljudo vabljeni!

[Nazaj na vrh](#)

RAPISI S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA

• [Javni razpis za sofinanciranje socialnovarstvenih programov za leto 2019](#)

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje javnih in razvojnih socialnovarstvenih programov za leto 2019, ki jih izvajajo pravne osebe javnega ali zasebnega prava, ki imajo v ustanovitvenem aktu ali drugem temeljnem aktu določeno neprofitno delovanje, oziroma pravne osebe, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti, določene v javnem razpisu, ali je njihovo delovanje na področju prijavljenih vsebin določeno v okviru ustanovitvenega akta ali drugega temeljnega akta organizacije.

Sofinancirane bodo vsebine, ki so namenjene preprečevanju in reševanju socialnih stisk posameznih ranljivih skupin prebivalstva na naslednjih področjih:

- preprečevanje nasilja;
- zasvojenost (prepovedane droge, alkoholizem in druge oblike zasvojenosti)
- duševno zdravje
- brezdomstvo (zmanjševanje tveganja revščine, odpravljanje posledic revščine)
- otroci in mladostniki, ki so prikrajšani za primerno družinsko življenje in mladostniki s težavami v odrasčanju
- starejši, ki jim grozi socialna izključenost, ali potrebujejo podporo in pomoč v vsakodnevnem življenju
- podporno bivanje invalidov in mreža drugih programov za organizacijo in spodbujanje samostojnega življenja invalidov
- socialno vključevanje Romov
- druga področja, ki so namenjena odpravljanju socialnih stisk ljudi, kot so npr. prosilci za mednarodno zaščito, begunci, ekonomski migranti in njihovi družinski člani, osebe v postopku deložacije, podpora žalujočim odraslim, otrokom in mladostnikom in njihovim svojcem, žrtvam prometnih nesreč: programi vključujejo informiranje in svetovanje, koordinacijo, podporo ter izvajanje pomoči in samopomoči.

Upravičeni prijavitelji

Na razpis se lahko prijavijo pravne osebe javnega ali zasebnega prava, ki so na dan prijave registrirane za opravljanje dejavnosti socialnega varstva, in sicer za dejavnost SKD 87 - socialno varstvo z nastanitvijo, SKD 88 - socialno varstvo brez nastanitve ali SKD 94.991 - dejavnost invalidskih organizacij po Uredbi o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) ali imajo status humanitarne organizacije ali status invalidske organizacije ali status nevladne organizacije v javnem interesu na področju socialnega varstva ali na področju družinske politike ali je njihovo delovanje na področju prijavljenih vsebin določeno v ustanovitvenem aktu ali drugem temeljnem aktu organizacije. Glede drugih pogojev glej razpisno dokumentacijo.

Razpisuje: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 4. 1. 2019

• [Javni razpis o sofinanciranju programov na področju socialnega in zdravstvenega varstva v občini Krško](#)

Predmet javnega razpisa so programi nevladnih ali nepridobitnih in/ali neprofitnih organizacij ter zavodov, ki delujejo na področju socialnega in zdravstvenega varstva.

Upravičeni prijavitelji

Na razpis se lahko prijavijo nevladne ali nepridobitne in/ali neprofitne organizacije, društva ter zavodi ustanovljeni za delovanje na območju občine Krško, ki prijavijo program, ki je predmet razpisa za A in B področje. Glede drugih pogojev glej razpisno dokumentacijo.

Razpisuje: Občina Krško

Vrednost razpisa: 63.000 EUR

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 7.1.2019

• [Javni poziv za sofinanciranje projektov, ki jih Evropska komisija razpisuje za nevladne organizacije iz držav članic Evropske unije ali partnerskih držav, ki delujejo na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in se financirajo iz instrumentov unije za leto 2018](#)

Predmet javnega poziva je sofinanciranje projektov, ki jih Evropska komisija razpisuje za nevladne organizacije iz držav članic Evropske unije ali partnerskih držav, ki delujejo na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in se financirajo iz naslednjih instrumentov Unije:

- Evropski razvojni sklad (EDF),
- Instrument za razvojno sodelovanje (DCI),
- Evropski instrument sosedstva in partnerstva oziroma Evropski instrument sosedstva (ENI),
- Evropski instrument za demokracijo in človekove pravice (EIDHR),
- Instrument za predpristopno pomoč (IPA II),
- Instrument za prispevanje k stabilnosti in miru (IcSP),
- programi Generalnega direktorata Evropske komisije za humanitarno pomoč in civilno zaščito (DG ECHO).

Sredstva za sofinanciranje se dodelijo za projekte:

- katerih končni upravičenci so države v razvoju v skladu z Resolucijo o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije (ReMRSHP) in seznamom držav prejemnic uradne razvojne pomoči OECD/DAC;
- ki na dan objave poziva še niso zaključeni; šteje se, da je projekt zaključen, ko se izteče obdobje trajanja projekta, ki je določeno v pogodbi izvajalca projekta z Evropsko komisijo ali s partnersko organizacijo;
- ki so bili izbrani na javnem razpisu ali pozivu za oddajo ponudb, ki ga je zunaj Republike Slovenije izvedel naročnik, ki izvršuje proračun EU ali upravlja Evropski razvojni sklad (EDF);
- ki so v državah članicah EU namenjeni izobraževanju o mednarodnem razvojnem sodelovanju in ozaveščanju javnosti, ali v državah članicah EU ali v državah v razvoju krepijo dialog udeležencev evropskih in globalnih razprav o razvojnem sodelovanju ter dialog med civilno družbo in oblastj

Upravičeni prijavitelji

Pogoji, ki jih mora izpolnjevati prijavitelj, so naslednji:

- prijavitelj je nevladna organizacija, registrirana v Republiki Sloveniji ali ima status humanitarne organizacije, ki ima sedež na ozemlju Republike Slovenije in je vpisana v razvid v skladu z Zakonom o humanitarnih organizacijah, oziroma je verska skupnost ali njen sestavni del, ki ji/mu je Urad za verske skupnosti izdal potrdilo o pravni osebnosti; za namene tega javnega poziva za nevladno organizacijo šteje organizacija civilne družbe s statusom pravne osebe, ki jo skladno z Zakonom o nevladnih organizacijah ustanovijo fizične ali pravne osebe zasebnega prava ter je ustanovljena in deluje po načelu svobodne odločitve, deluje po načelu prostovoljnosti in načelu nepridobitnosti ter je neodvisna, zlasti od vlade in drugih organov oblasti, političnih strank in gospodarskih družb; namen delovanja mora presegati interese članstva ali mora biti splošno koristen ali doberdelen;
- prijavitelju so bila v okviru instrumenta ali programa EU iz 2. točke tega poziva do 31. decembra 2018 dodeljena sredstva za sofinanciranje projekta in je z naročnikom, ki izvršuje proračun EU ali Evropski razvojni sklad (EDF), sklenil pogodbo o sofinanciranju projekta v okviru izbranega instrumenta ali programa EU; če prijavitelj ni nosilec projekta, je pogoj, da ima prijavitelj sklenjeno pogodbo z nosilcem projekta (vodilnim partnerjem) v okviru izbranega instrumenta ali programa EU;
- prijavitelj mora imeti poravnane vse zapadle davke, dajatve in prispevke;
- prijavitelj se strinja s pogoji tega javnega poziva.

Razpisuje: Ministrstvo za zunanje zadeve

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 8. 1. 2019

• **[Razpis EU za zbiranje projektnih predlogov v okviru Evropske solidarnostne enote za leto 2019](#)**

Evropska komisija je objavila razpis za zbiranje projektnih predlogov v okviru evropske solidarnostne enote za leto 2019.

Ta razpis za zbiranje predlogov zajema naslednje ukrepe evropske solidarnostne enote:

- prostovoljski projekti (roki prijave: 5. februar 2019, 30. april 2019, 1. oktober 2019)
- prostovoljska partnerstva (posebni sporazumi za leto 2019 na podlagi okvirnega sporazuma o partnerstvu 2018–2020) (rok prijave: 20. april 2019)
- prostovoljske skupine na prednostnih področjih (rok prijave: 28. september 2019)
- pripravništva in zaposlitve (roki prijave: 5. februar 2019, 30. april 2019, 1. oktober 2019)
- solidarnostni projekti (roki prijave: 5. februar 2019, 30. april 2019, 1. oktober 2019)

Upravičeni prijavitelji

Za financiranje v okviru evropske solidarnostne enote se lahko prijavi kateri koli javni ali zasebni subjekt. Poleg tega se za financiranje za solidarnostne projekte lahko prijavi skupine mladih, ki so registrirani na portalu evropske solidarnostne enote. V evropski solidarnostni enoti lahko sodelujejo naslednje države: 28 držav članic Evropske unije lahko v celoti sodeluje v vseh ukrepih evropske solidarnostne enote. V določenih ukrepih evropske solidarnostne enote pa lahko sodelujejo tudi organizacije iz: držav Efte/EGP: Islandije, Lihtenštajna in Norveške, držav kandidatka za vstop v EU: Turčije, Srbije in nekdanje jugoslovanske republike Makedonije, partnerskih držav.

Za podrobnosti o načinih sodelovanja [glej vodnik](#) po evropski solidarnostni enoti 2019 (European Solidarity Corps Guide).

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 96,3 milijona EUR

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

• **[Razpis ERASMUS+ 2019 - Učna mobilnost, sodelovanje za inovacije in izmenjavo dobrih praks, podpora za reformo politik, dejavnosti Jean Monnet, Šport](#)**

Evropska komisija je 24. oktobra objavila razpis za zbiranje predlogov za izvajanje programa za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport Erasmus+ za leto 2019. V prihodnjem letu bo na voljo 2 733,4 milijona EUR, torej 300 milijonov evrov več kot leta 2018, kar pomeni 10-odstotno povečanje.

Ta razpis za zbiranje predlogov se nanaša na naslednje ukrepe programa Erasmus+:

Ključni ukrep 1:

- Mobilnost posameznikov na področju mladine (rok prijave: 5. februar 2019)
- Mobilnost posameznikov na področju visokošolskega izobraževanja (rok prijave: 5. februar 2019)
- Mobilnost posameznikov na področjih poklicnega izobraževanja in usposabljanja, solskega izobraževanja in izobraževanja odraslih (rok prijave: 5. februar 2019)
- Mobilnost posameznikov na področju mladine (rok prijave: 30. april 2019)
- Mobilnost posameznikov na področju mladine (rok prijave: 1. oktober 2019)
- Skupni magistrski študij Erasmus Mundus (rok prijave: 14. februar 2019)
- Skupni magistrski študij Erasmus Mundus – skupni razpis za zbiranje predlogov EU-Japonska (rok prijave: 1. april 2019)

Ključni ukrep 2:

- Strateška partnerstva na področju mladine (rok prijave: 5. februar 2019)
- Strateška partnerstva na področju izobraževanja in usposabljanja (rok prijave: 21. marec 2019)
- Strateška partnerstva na področju mladine (rok prijave: 30. april 2019)
- Strateška partnerstva na področju mladine (rok prijave: 1. oktober 2019)
- Evropske univerze (rok prijave: 28. februar 2019)
- Koalicije znanja (rok prijave: 28. februar 2019)
- Koalicije sektorskih spretnosti (rok prijave: 28. februar 2019)
- Krepitev zmogljivosti na področju visokošolskega izobraževanja (rok prijave: 7. februar 2019).
- Krepitev zmogljivosti na področju mladine (rok prijave: 24. januar 2019)

Ključni ukrep 3:

- Projekti "dialog EU z mladimi" (roki prijave: 5. februar 2019, 30. april 2019, 1. oktober 2019)

Ukrepi Jean Monnet:

- Katedre, moduli, centri odličnosti, podpora združenjem, mreže, projekti (rok prijave: 22. februar 2019)

Ukrepi na področju športa:

- Partnerska sodelovanja (rok prijave: 4. april 2019)
- Mala partnerska sodelovanja (rok prijave: 4. april 2019)
- Neprofitne evropske športne prireditve (rok prijave: 4. april 2019)

Upravičeni prijavitelji

Za financiranje v okviru programa Erasmus+ se lahko prijavi kateri koli javni ali zasebni subjekt, ki je dejaven na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa. Poleg tega lahko skupine mladih, ki so dejavni v mladinskem delu, ne pa nujno v okviru mladinske organizacije, zaprosijo za financiranje za učno mobilnost mladih in mladinskih delavcev ter za strateška partnerstva na področju mladine.

Naslednje države programa lahko v celoti sodelujejo v vseh ukrepih programa Erasmus+: države članice Evropske unije; države Efte/EGP: Islandija, Lihtenštajn in Norveška; države kandidatke za članstvo v EU: Turčija, nekdanja jugoslovanska republika Makedonija in Srbija. Poleg tega so nekateri ukrepi programa Erasmus+ na voljo tudi organizacijam iz partnerskih držav.

Za nadaljnje podrobnosti o načinih sodelovanja [glej vodnik za prijavitelje Erasmus+](#).

Razpisuje: EACEA - Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno in kulturo

Vrednost razpisa: Skupni proračun za ta razpis za zbiranje predlogov je ocenjen na 2 733,4 milijona EUR, in sicer: - izobraževanje in usposabljanje 2 503,4 milijona EUR; - mladina 167,7 milijona EUR; - Jean Monnet 13,7 milijona EUR; - šport: 48,6 milijona EUR.

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

[Nazaj na vrh](#)